

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170.— L., félévre 95.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

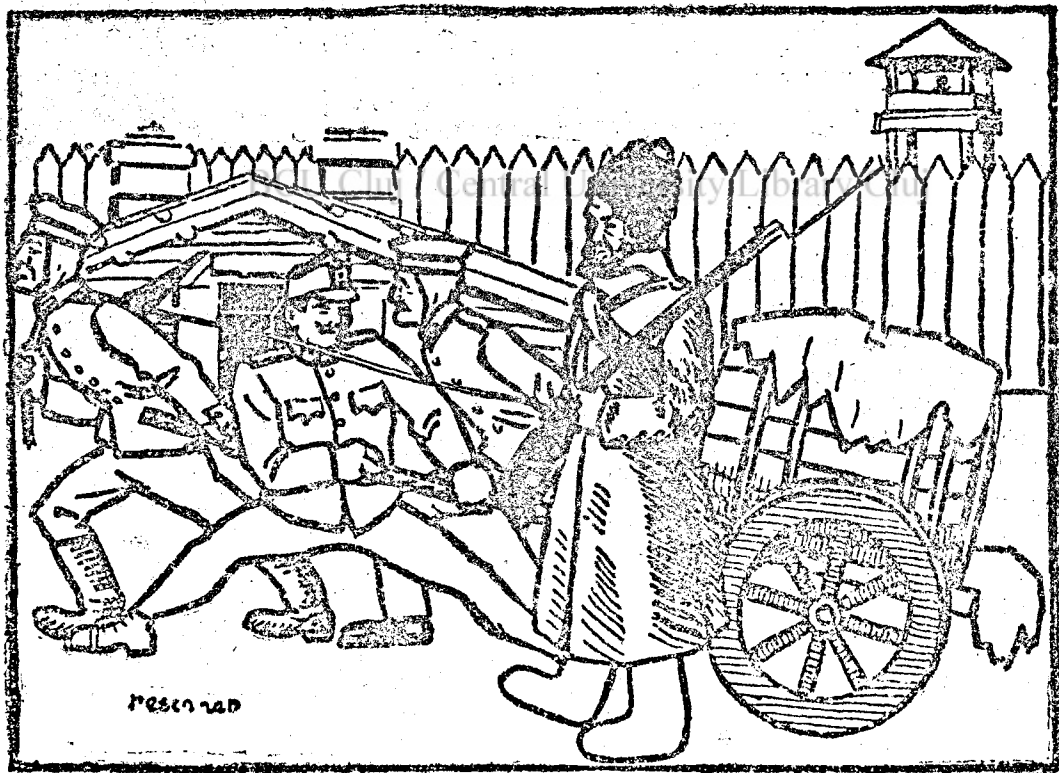
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Hadifogoly magyarok története.

Ezzel a címmel adott ki egy pesti nagy könyvvállalat egy 2 kötetes könyvet. Az adatokat, a képeket mind a volt hadifoglyok szolgáltatták. Megörökítették a fogságban töltött borús és derüs napokat.

kát kapjon érte, amivel kenyeret vehessen. Munkaközben és mindég is csak arra gondoltunk, vajjon otthon mit csinálnak, vajjon hazajutunk-e, meglátjuk-e őket valaha?

Jut-e eszetekbe, mikor a 40 fokos hideg-

Hadifoglyok vizet szállítanak.

Mi, Erdélyben élő magyarok, nem járulunk hozzá ehhez a gyűjteményhez. Pedig mi is sokat tudnánk beszélni az ott töltött sok szomorú, de kevés vidám napokról.

Emlékeztek, amikor a barakban laktunk, egyik a fehérneműjét mosta és szárította, a másik betegen feküdt a pricsen, a harmadik itta a cukor nélküli csáját, a negyedik faragta a sakkfigurákat, hogy egy pár kopej-

ben vizért kellett menni a Silkára vagy más folyóra? Hogy kinlódtunk a fagyott uton a jégosappal borított hordóval a szegény nőmet kamerádokkal együtt. A muszka starsinak könnyű volt nagy kuesmájával, meleg bundájával és pimijével csoszogni utánunk.

Gondoltok-e néha azokra a szegény bajtársakra, akik ott haltak meg mellettünk a pricseneken, akiket szomorúan kísértünk ki

utolsó utjokra a temetőbe. Emlékeztek-e rá, nem engedték, hogy a rendes, polgári temetőben ássunk sirt, csak a kerítésen kívül, ott jutott hely nekik. Egy kis keresztet, egy fejfát kijártunk a Vöröskereszt irodában. Összegyűjtött kopek és rubeleinken emlékoszlopot is emeltünk „A hazájuktól messze elhalt bajtársak emlékére!”

A Murman-vasut építését, az ólombányákat, megfagyott lábaitokat, kezeiteket, a „flektifuszt”, vörös és fehér harcokat, melyekbe néha akaratotok ellenére is belekeveredtetek, ugy-e nem fogjátok soha elfelejteni?

De a fogoly színház, a hazuról kapott levelek, egy-egy fogoly jóbarát, egy jó munkaadó a városban, vagy egy jó gazda a faluban, haza utazásotok, illetve haza szökések, haza érkezésetek ugy-e mind felejtethetlen kedves emlékeitek?

Halandók vagyunk, az emlékeket magunkkal visszük a sirba. Meg kellene ezeket

örökíteni az utókor számára. De hogyan történjék ez?

A „Magyar Nép” szerkesztőségével ben megállapodtunk a következőkben:

A „Magyar Nép” majd őszön, amikor fejeződik a szorgos dolog, felszólítja oly közlőket, akik hadifoglyok voltak, és meg a fogságuk emlékeit és küldjék a szerkesztőség címére. A szerkesztőség összes beérkezett hadifogoly emlékeket albumban összegyűjti, bekötötte, és megadja. A legjobban megírt emlékezéseket egy könyvvel jutalmazza és a „Magyar Nép” közli.

Ha elég sok adat, esetleg kép, rajz érkeznék, akkor mi is megírhatnók a „Magyar Nép” fogoly erdélyi magyarok történetét”. Erre és tanulságos könyv lenne belőle, méltó arra, hogy ne csak azok olvassák, akik végig éltek a hadifogságot, hanem az ifju nemzedék megismerje apái szenvedését.

Torday Mihály

Kép, amely meg fog elevenedni.

Nagyon helyes *Gyallay Pap Domokosné* szándéka. Áldja meg a jó Isten nemes törekvését. A *Magyar Nép* főszerkesztőjét, *Gyallay Domokost* is csak a legnagyobb dicsérettel, illelhetjük, hogy nem sajnálta a költséget és szép, színes minta melléklésével is igyekszik elősegíteni hitvese törekvését: megszerettetni a magyar néppel az ősi szép viseletét. Továbbá is megőrizni ott, ahol még él a szokás; újra felvételni ott, ahol már levetették, ahonnan már annyi más igaz magyar dologgal együtt kipusztult.

Bár minél előbb beteljesedne igyekeztük. S hogy mihamarább megelevenedhessen a kép, legyen szabad nekem is hozzájárulnom néhány szóval. Avval, hogy aki foglalkozott a ruházatkódás történetével, az nagyon jól tudja, hogy a legtöbb vidéknek a női viselete valójában nem egyéb, mint az illető vidék valamelyik régi korbelti úrnőinek a viselete, azok viseletének az utánzása.

Elsősorban ezt kell okvetlenül tudnia mindenkinek, aki a néppel valamilyen viseletet szeretne elfogadtatni. Mert hiába dicsérjük, mert hiába fogjuk buzdítani bármennyire is népünk asszonyait, leányait, a serkentő szónak nagyon kevés lesz az eredménye. Csupán

csak akkor lesz sikere, ha asszonyaink leányaink látni fogják azt is, hogy az úri rendbeliek is megbecsülik, az úri rendbeliek viselik az ősi ruházatot.

Innen kell kiindulnia tehát az egész gondolatnak, ha komolyan akarjuk nemes szándékunknak a megvalósulását. Az úri asszonyai és leányai öltsek fel vidékük népi viseletét. De ne értsenek félre. Nem kell bűnhődni hétköznapi ruhát csinálni. Nem szabad. Csak a népi ünneplő ruhának: templomba, nőszervezeti gyűlésekre, estélyekre, előadásokra viseljük fel, olyankor viseljük.

A himes ruha mindig ünneplő ruha. A népi ünneplő jellegét nem szabad elköznapi ruhának. Annak komoly, magasztos voltát, a nemzeti öntudatot megőriző és fenntartó rendeltetés miatt is meg kell óvnunk. Amde az ünneplő jelleggel hivalkodnunk sem szabad. Hogy evvel a hatalom haragját kihívjuk végén ahelyett, hogy segitenénk népünk meg újabb bajt zudítsunk rájuk.

Ha az úri rend asszonyai és leányai fogják hordani a vidékükbeli népi viseletet, akkor a nép nem fogja levetni ősi ruháját mindaddig, amíg az úri rendbeliek is megviselik. Ahol pedig kipusztult volna, ott

ha először egyedül csak a papné és tanítóné öltik fel, ott a női lélek roppant nagy utánzási, másolási vágya rövidesen arra fogja készíteni a nép asszonyait és leányait, hogy egymásután menjenek el a tiszteletes asszonyhoz, most csak ezt a himzést levenni, most meg csak azt, míg rendre le nem veszik és magukra nem öltik az egészet.

Bármit is akarunk a falu népével, sohase feledjük: az mindig bennünket, városiakat és úri renden levőket követ. Ha jót csinálunk, jóban. Ha rosszat teszünk, rosszban. Ha tehát céltudatosan akarunk hatni rájuk, akkor először nekünk, a városiaknak és úri renden levőknek kell megjavulnunk és példát mutatnunk. Mert ebben az esetben a falu népe követni fog bennünket jószántából. Különben pedig nem bizik a kaputos emberek beszédében és a bizalmatlankodás miatt nem fogunk hathatni rájuk.

Csak még egyet. Népi viseletünk új életre keltésénél asszonyaink népünk mostani sanyarúságával is számoljanak. *Ne vegyenek*

boltt holmit. Használják fel a házi szötteket, vásznakat. Lehet, hogy durva, érdes, Amde ne felejtsek, nekünk ma darócruhában kell vezekelnünk a multbeli nemtörődömségünkért, hanyagságunkért. A városi nőszövet-ségek írják össze tagjaik számára szükséges házi szöttek mennyiségét és a falusi nőszövet-ségek után közvetlenül szerezzék be a falvakon az ott előállított anyagot.

Hármas eredményünk lesz így. Az egyik erkölcsi: népünket kiragadjuk tespedő szunyokálásából és új, nemzeti öntudatos életre ébresszük. A másik anyagi: a népet némi keresethez juttatjuk legnagyobb nyomorusága napjaiban és végül — ez a legjelentősebb — így, egymáson segítve, egymásnak vált vetetlen dolgozva hamarabb egymásra talál a város és a falu magyarsága, jobban meg fogják becsülni egymást, mint Isten tudja hány propaganda felolvasás után. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Szemerjai Székely Sándor.

KÜLFÖLD

A leszerelés felé. Az angol külügyminiszter római útja sikerrel járt: a hajóhadak erőssége miatt Franciaország és Olaszország között több év óta folyó szívós küzdelem véget ért. A két állam az angol külügyminiszter és az angol tengerészeti szakértők közvetítésével megegyezett egy olyan megoldásban, mely tengeri haderejüket csaknem egyenlővé teszi, csupán a tengeralatti hajókra ad Franciaországnak nagyobb számot. A megegyezés nagy megelégedést keltett a két közvetlenül érdekelt országban és a nemzetközi közvéleményben is, ahol az angol diplomácia egyik legszebb sikerének tekintik azt. Viszont Japánban némi kedvetlenséget keltett, hogy a tengeralattjáróknál nem vették figyelembe Japánnak földrajzi fekvéséből következő különleges érdekét, Amerikában pedig attól

tartanak, hogy az angol-japán haderő lesz úrrá a tengeren. De mindez nem fogja akadályozni a megállapodás elismerését s így bizonyos mértékig el lehet fogadni, hogy a leszerelés a tengeren megkezdődött. Legalább is a nyilvánosság részére.

Harci hírek Groszországból. A szovjet ujságok állandóan foglalkoznak egy közeli háború gondolatával. Ezt a háborút szerintük a szovjet kormány fogná indítani, hogy egész Európa s ha lehet az egész világra kiterjessze a bolsevista államrendszert. Az ujságok szerint a szovjet azonnal harcba tud állítani három millió embert, kitűnő felszereléssel s nagyszerű vezetéssel, tartalékait pedig nem lehet kimeríteni. Mindenesetre érdekes dolog, hogy míg a szovjetkormány hivatalosan a teljes leszerelésért küzd, ujságjai haragra tüzelnek. Vagy talán kiegészíti egymást a két dolog?

Gandhi a béke útján. Gandhi-nak az indusok szabadság-vezérének az indiai alkirályal megkezdett tárgyalásai a multkori hiradásunk óta szakadatlanul tartanak, néha naponként több órán keresztül. Ez arra mutat, hogy a hindu szabadsághős le-tett ábrándjairól — ha nem is örökre — és számolt a körülményekkel. Népe részére máris sikerült kisebb engedményeket elérnie. Például a tergermellékének lakossága gyűjthet tengeri só-t és használhatja, csak nem kereskedhetik vele.

Segítenek a gazdák baján. A magyar kormány nagyszabású tervet dolgozott ki, hogy a gazdákat súlyosan nyomó adósságok terhét könnyítse. A terv lényege az, hogy a bankok szindikátusa olcsó kamatozású kölcsönt fognak nyújtani a gazdáknak, legfeljebb 6 1/2%-ra a harminc éves törlesztésre. Ilyen olcsó kölcsön nyújtása azzal vált lehetségessé, hogy a köl-

A Magyar Párt a parlamentben a kamat leszállítását követelte. Hegedüs Nándor képviselő a kamattörvény tárgyalása alkalmával a parlamentben rámutatott arra, hogy a mai magas bankkamatokért nem lehet a bankokat hibáztatni. Amíg a Román Nemzeti Bank magas kamatra ad ki pénzt, addig nem várhatjuk, hogy a magán bankok olcsó kamatozású hiteleket nyújtsanak. Hegedüs képviselő a Magyar Párt nevében követelte, hogy a Román Nemzeti Bank szállítsa le a kamatlábat 5 és 6 százalékra s nyújtson nagyobb összegű olcsó hitelt a kisebbségi bankoknak.

Mi folyik Bánffyhunynadon?

Bánffyhunynad lakossága mióta városná léptették elő, Bokor Márton esperessel az élén, mindent elkövet, hogy megint falunak minősítsék. Több ilyen irányu megmozdulásra és közbenjárásra azonban eddig semmi sem történt. Sőt a legutóbbi választás alkalmával nem az újonnan megválasztott polgármestert erősítette meg a tartományi igazgatóság, hanem Moga ügyvédjelöltet, a régi polgármestert, nevezte ki Hunynad primárjává. Érthető tehát a bánffyhunynadiak elkeseredése, akik nemcsak a városi közigazgatás magas terheit viselik, hanem még azt is kénytelenek tűrni, hogy a város ügyeit lelkiismeretlenséggel és gondatlansággal vezessék. A legutóbb lefolyt kolozsmegyei közgyűlésen Bokor Márton esperes ismertette a bánffyhunynadi bajait. Többek között a következőket mondotta: — Három éve annak, hogy Bánffyhunynadot pártpolitikai célokból megfosztották önkormányzati jogától. Ugy látszik büntetésképpen azért, mert Hunynadon nagyszámú román nemzeti párt Hunynadon

nehány pártemberét gondnélküli állásba juttatta. Az új primárnak első közigazgatási ténykedése volt, hogy magának és társainak a fizetését kétszeresére emelte. Emellett azonban megmaradt eddigi ügyvédjelölti munkakörében is, s így kétségtelen, hogy e tekintélyes fizetésre nem szolgál rá! Hivatali szobájában a község pénzén szórakoztató rádiót állított be. Hivatalos órát nem tart, mert mint mondani szokta ő csak „képviselet” a vá-

rost. Legutóbb egy temetést és egy esketést nem lehetett rendes időben megtartani, mert a primár-ügyvédjelölt urat sehol sem lehetett megtalálni.

— Panaszainkról, már hónapokkal ezelőtt — végezte Bokor esperes beszédét — jelentést tettünk, de azokra választ nem kaptunk. Várjuk és kérjük Bánffyhunynad önálló községi jellegének helyreállítását s a lakosság nyugodt életlehetőségének visszaadását.

* HIREK *

Jakab Ödön halála.

Erdély egyik legkiválóbb szüldötte, Jakab Ödön költő meghalt Budapesten. Jakab Ödön lapunknak is jóakaró barátja volt, verseit örömezt engedte át közlésre s könyvsorozataink számára maga állított össze gyűjteményeket költeményeiből. Nemes alakját, költői érdemeit bővebben is méltatni fogjuk.

Március hóval köszöntött be! Március első napjaiban Erdély felett hatalmas hóvihar vonult át. A vihar nagyobb károkat nem okozott. A jóslat szerint az időjárás rövidesen tavasziassá fog válni.

Magyar tudós kitüntetése. Lapunk munkatársa dr. György Lajos most tartotta meg székfoglalóját a Magyar Tudományos akadémián. Örömmel üdvözljük György Lajost a megérdemelt kitüntetés alkalmából.

Megkönnyítették a katonai felmentésekhez szükséges iratok kiállítását. A most folyó sorozások alkalmával sokan kérelmezik katonaköteles fiuk felmentését. A belügyminiszter rendelete alapján a hadirokkantak, özvegyek fiai és az árvák által

kért felmentéshez szükséges iratokat a községi előjáróságok díjtalanul kell, hogy kiállítsák és mindenben díjtalanul kell a kérelmezők segítségére állaniok.

Megállottak a Kászon-völgyében a fűrészek. A nehéz pénzviszonyok miatt a fakereskedők nem tudják a fűrészfűrész értékesíteni. Ezért sorra szüntetik meg az üzemeket gyáraikban. A Kászon-völgyében eddig 6 gőzfűrész és sok kis vízfűrész dolgozott. Most az összes fűrészek beszüntették üzemüket. A völgyben fekvő 5 község 4—5 ezer lakosa egyik napról a másikra munkanélkül maradt.

Hamis pénzek kerültek forgalomba! Romániában nagyon elszaporodtak a pénzhamisítók. Az utóbbi időben sok hamis ezer és husz lejes pénz került forgalomba. A hamis ezer lejesek papírja éppen olyan ropogós, mint a valódi ezer lejeseké, de a bankon levő alakok fejei elmosódtak. A hamis husz lejesek vörösebbek a valódinál és kis repedés van rajtuk. Jó lesz vigyázni különösen vásároknál, mert könnyen megtörténhetik, hogy hamis pénzzel akarják kifizetni az eladott gabona, vagy állatárát.

A Magyar Nép 3 ezer lejes ajándéka új előfizetők gyűjtéséért.

Idén is elhatároztuk, hogy új előfizetők beküldéséért pénztalmakat fogunk kiosztani. A jutalmazást sorsolás útján ejtjük meg. A sorsolásban részt vesz minden előfizetőnk, aki március 15-től május 1-ig terjedő időben legalább egy új előfizetőt küld be. Aki többet küld be, annak nevét annyiszor helyezük sorsolás előtt az urnába, mint ahány előfizetőt beküldött. Aki tehát 10 új előfizetőt küld be, annak neve tízszer kerül be a sorsolások közé. Világos tehát, hogy annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy valaki nyer, minél több új előfizetőt küld be. A sorsolási május 9-én fogjuk megejteni és a nyertesek díjait azonnal postázzuk, mint az elmúlt évben tettük.

A következő díjak kerülnek kiosztásra a sorsolás sorrendjében: 1 drb. 1 ezer lejes első díj, 1 drb. 500 lejes második díj, 1 drb. 200 lejes harmadik díj, két darab 150 lejes negyedik díj 300 lej értékben és 10 drb. 100 lejes ötödik díj ezer lej értékben. A díjak összege 3 ezer lej.

Minden barátunkat meghívjuk a versenyben való részvétellel ismételten hangsúlyozzuk, hogy a sorsolásban mindazok résztvesznek, akik legkésőbb május 1-ig új előfizetőket küldenek be, továbbá, hogy a sorsolásban csak azok vesznek részt, akik felhívásunk megjelenése után küldötték be az új előfizetőket.

Megjegyezzük, hogy ezen sorsolási jutalmazásunkon kívül az új előfizetők gyűjtőinek a rendszer (3 új előfizető után 1, 5 után 2 és 10 új előfizető után 5 ingyen könyv a „Magyar Nép” könyvsorozatából) jutalmakat is kiadjuk. Tehát a gyűjtők könnyen mindkét jutalmukat elnyerhetik!

Rekedtséget, torokgyulladást, garathurutot gyógyít az Anacot pasztilla. Egy fiola ára 37.— lej.

Menyit fizet rá az állam a bukaresti dalszínházra és ki teszi a jövedelmet zsebre? A bukaresti dalszínház igazgatója valamikor egy zeneműkereskedésben volt elárúsító. Most mint a román nemzeti dalszínház igazgatója évente 40 millió lej segélyt élvez az államtól. A dalszínház évi kiadásai alig érik el a 30 millió lejt. Az igazgató tehát évente 10 millió lej állami pénzt vág zsebre!

Borotválás 1 perc alatt. A Budapesten lefolyt borbélyversenyen a borotválási első díjat Fűkky István nyerte el. Fűkky 54 másodperc, tehát nem egész egy perc alatt borotválta meg vendégét.

Franciaországba nem bocsájtanak be több idegen munkást. Franciaországban a munkanélküliek száma 320 ezerre emelkedett. A francia kamara a munkanélküliek részére 320 ezer frank közel 2 millió lejnyi segélyt szavazott meg. Minthogy jelenleg Franciaország területén csaknem 4 millió idegen állampolgár, főképpen munkás tartozkodik, a kamara kimondotta, hogy egyetlen külföldi munkást sem bocsájtanak be Franciaország területére és azokat, akiknek nincs munkaengedélyük, kitasítják.

Teljes értékű tökéletes munkát csak az végezhet, akinek idegei rendben vannak, munkaképessége zavartalan. A reggeli és uzsonnatejhez 2—3 kávéskanál Ovomaltine erősíti az izmokat és idegeket.

Nincs munka a Regátban! általános munkanélküliség tapasztása a Regátban is érzik. Az Erdélyből érkező iparosok és munkások a Regátban nem kapnak semmi munkát. Az erdélyi közmunkások napi 50 lejért is szívesen vállalnának munkát, de így sem alkalmazták őket. A szolgák és szolgáltatók beállanak Bukarestbe fizetés nélkül is, tisztán a kosztért és szállásért, de így sem kapnak helyet. Senki se menjen tehát a Regátba munkát keresni.

Vihar a Fekete tengeren.

Fekete tengeren óriási vihar történt végig. A viharban öt hajó elsüllyedt. A viharban több ezer áldozata van. Az orkánok parti városokat és falvakat pusztítottak, ezekben sok ház összeomlott.

Ujabb halálkőd jelent meg Belgium felett. A belgiumi Lüttich vidéke felett megint mérgező köd jelent meg. A köd következtében sok súlyos megbetegedéstörtént. 40 beteget eszméletlen állapotban kórházba szállítottak. Rövid idő leforgása alatt másodszor jelent meg a titokzatos köd Belgiumban.

A forgalomban levő sok hajó között nehéz a legjobb kiválasztani. Egy kísérlet piciny Artin dragéival megfogja győzni arról, hogy ideálisabb hashajtót nem is kívánhat.

Számos női bajnál a természetes „FERENC JÓZSEF” keszűviz használata végtelen mértékű megkönnyebbülést szerez. Az orvosi klinikák bizonyítványait tanúsítják, hogy a rendszeres enyhe hatású FERENC JÓZSEF vizet különösen a szülészeti tálygon a legjobb sikerrel alkalmazták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Hogyan gazdálkodnak Csíkszenttamáson?

A Csíkszenttamáson lefolyt falufejlesztési tanfolyam alkalmával alkalom nyílt arra, hogy Felesik népének gazdálkodási rendszerét alapos tanulmányozás tárgyává tegyem. Sajnos azt a megállapítást kellett tennem, mint a Székelyföldön általában mindenütt, hogy a nép gazdasági tekintetben vissza van maradva. Szinte hihetetlen, de a gazdálkodás egészen elemi kérdései is ismeretlenek a székely gazdák előtt és így azokat nem is alkalmazzák.

A növénytermelésben a sokféle hiba közül Csíkszenttamáson a következőket kell kiemelni. A nép azt tartja, hogy a zord éghajlat miatt a kukorica nem terem meg. Ezért kukorica termeléssel nem foglalkoznak. Ezzel szemben megállapíthattam, hogy a kukorica Csíkszenttamáson és vidékén sikerrel termelhető. Bálint Vilmos plebános foglalkozik kukorica termeléssel és az csaknem minden évben sikerül. Annyi bizonyos, hogy a késői és korai fajták Csíkszenttamáson könnyen tönkře tehetik a kukoricát, de jól tudjuk, ettől a veszedelemtől Erdély melegebb vidékei pl. a Mezőség sincsenek megkímélve. A sikeres kukorica termelés előfeltétele volna, hogy olyan korai fajtát termeljenek a gazdák, amelyik az ottani zord éghajlat alatt három és fél hónap alatt vagy talán még hamarabb is beérik. Tehát nem valóik erre a vidékre a későn érő lófogu fajták, hanem az aprószemű, korai kukoricák, amilyen a Székelyföldön több helyütt termelt székely kukorica. A kukorica termelésnek nemcsak közvetlen haszna volna, hanem a közvetlen haszonnal csaknem egyenrangú értéket jelentene az, hogy a kukorica kapálása által a termő talaj tulajdonságai javulnának és a vetések gyommentesekké válnának. A vetések gyommentesítésére a kapálásnál jobb mód alig van és hogy erre Csíkszenttamáson mennyire szükség volna, bizonyítja az a sok gazos gabona, amit alkalmam volt Csíkszenttamáson látni.

Jó volna a buza termelésre nagyobb gondot fordítani. Ma Csíkszenttamásnak a rozs a főterménye. Ennek rovására mind nagyobb te-

rületet kellene búzával bevetni. Az nem állja meg helyét, hogy Csíkszenttamáson nem szereti a buza, mert a buza még zordabb éghajlat alatt is (pl. Kanadában) kitünően megél, sőt sokkal jobb minőségű magot terem, mint enyhe éghajlat alatt. Az azonban bizonyos, hogy a trágya és talajmunka tekintetében a buza igényesebb a rozsnál, de ezzel egyszer a mindenkorra le kellene számolniuk a csíkszenttamási gazdáknak. Mindenféle gabona meghálálja a jó munkát és a megfelelő trágyázást. Mindezek mellett gondot kellene fordítani a vetőmag helyes megválasztására, mert sem a rozs, sem a buza, sem az árpa és zab nem megfelelő minőségűek Szenttamáson. Nehány mázsa nemesített vetőmaggal egy-két esztendő alatt a község növénytermelését teljesen át lehetne alakítani.

Sokkal szomorubb az, hogy az állattenyésztésben is elvannak maradva a csíkszenttamási gazdák. All ez különben egész Csíkszenttamásra. Pedig a Székelyföld kiválóan alkalmas volna állattenyésztés folytatására. A kicsiny Svábjának hasonló helyein olyan virágzó állattenyésztés folyik, hogy ahhoz hasonló alig van a világon. — A Székelyföldön pedig nemcsak, hogy megfelelő fajtát nem tartanak, de az állatokat rosszul gondozzák és helytelenül takarmányozzák. A gazda mostoha jószágnak tekinti állatait. Vakarót, kefét az állatok alig látnak és életük nagy részét magukra hagyatva töltik, mint a vadállatok. Természetes dolog, hogy ilyen viszonyok között csaknem semmi hasznót sem hoznak. Pedig alig van a világnak még egy helye, ahol tejgazdaságot olyan jól lehetne folytatni, mint a Székelyföldön!

Disznót jó fajtát tartanak, de takarmányozásához nem értenek. A hizó sertést például éjjel-nappal etetik, közmondásossá vált, hogy „Szenttamáson a disznó csak úgy hizik meg, ha pendelyt lát“, vagyis ha az asszony éjszaka is ad a disznónak enni. Világos dolog, hogy ezzel, a sertéstartási móddal rengeteg takarmány pazarlódik el, a gazda felesleges munkát

kával van megterhelve és a disznó mégsem hizik. Hiszen köztudomású, hogy a hizó disznónak naponta kétszer kell enni adni, reggel és este.

A legnagyobb pazarlás folyik a *trágyával*. A trágyát éretlenül hordják ki a földekre, igaz, nem is igen van, hogy hol megérjen a trágya. A trágyatelep Csikszenttamáson ismeretlen fogalom s a gazdaságilag oly értékes trágyalé az udvarok földjébe s az utcák árkaiba szivárog el, kibírhatatlan büzt árasztva és betegségeket terjesztve.

Kétségtelen dolog, a székely nép gazdaságilag azért maradt vissza, mert hosszú évszázadok folyamán életét hadakozással töltötte el. A hatalmas erdőségek jó megélhetést biztosítottak és a földművelésre csak éppen annyiban kellett sulyt fektetnie, hogy a ház szükséglete gabonában, sajtban, gyapjuban kikerüljön. A viszonyok azonban megváltoztak! A férfiak fogjanak komolyan a földműveléshez, mert ütött a tizenkettedik óra a régi rendszer kiküszöbölésére. Ugy láttam, hogy a

gazdáiban meg is van a hajlandóság a gazdasági rendszer megjavítására. A házi gazdaság részén már nem tartanak ugart. Ehhez a részhez még hozzá lehetne csatolni egy nagy darab szántóterületet. Elegendő deszka és faanyag áll rendelkezésre, hogy ezt a darabot akár milyen nagy, elkerithessék az ugartól. Ugart különben sem érdemes tartani. Marha nyáron csak éppen tengődik azon, sokkal okosabb volna a község mellett egy legelőt létesíteni, hogy azon az a jószág, amelyiknek otthon kell maradnia és nem mehet a havasi legelőre, nyáron át jó legelőt találjon.

Az elmondottakat ne csak a szenttamási szivellejék meg, hanem tegye magáévá Erdély minden magyar földművese, mert a mai nehézségek között a jövedelmet mindenféleképpen ható módon szaporítani kell, hogy az embert magát és családját az anyagi romlástól megmenthesse.

Dr. Szász Ferenc.

Gyümölcsészeti előadások Udvarhelymegyében.

Az udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület jól sikerült gyümölcsészeti előadást tartott *Székelybethlenfalván*. Az előadáson megjelentek *Székelybethlenfalva*, *Kadicsfalva* és *Fenyéd* gazdái. Előadásokat tartottak *Siklódi* István, a Gazd. Egylet alelnöke, *Gyerkes* Mihály és *Bartha* József gyümölcsészeti vándortanítók. A jól sikerült előadást az udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület a megye több községében meg fogja ismételni.

Mit határoztak a párisi gabonakonferencián? A párisi gabonakonferencia véget ért. Legfontosabb határozatai a következők. A bevételre szoruló államok elsősorban az európai gabonatermelő államoktól fogják a gabonát vásárolni. Több állam aláírással kötelezte magát, hogy az európai gabonatermelő országoktól a gabonát át fogja venni, vagyis lehetőleg nem vásárol Amerikából gabonát. A tanácskozáson résztvevő államok meg-

egyeztek, hogy csakis európai származású árpat és kukoricát fognak vásárolni. A német kiküldött a tanácskozások után azonnal tárgyalásokat kezdettek a dunai államokkal gabonavásárlás tekintetében.

Mit tartalmaz az új gabonaértékesítési törvényjavaslat?

Magdearu földművelésügyi miniszternek a parlament elé terjesztett, gabonaértékesítési javaslata a következő főbb intézkedéseket óhajtja Romániában életbeléptetni. Bevezeti az úgynevezett *boletta* rendszert vagyis a termelő az eladott gabona után az államtól is bizonyos összeget fog kapni, amit elsősorban adójába tudnak be. Az összes malmokat u. n. szindikátusba tömörítik és búzát, rozsot csak külön miniszteri felhatalmazással rendelkező malmok őrlhetnek. A javaslat a hadsereg és állami intézmények ellátását részvénytársasági alapon szervezi meg. Ennek tagjai lesznek a gabona értékesítő szövetkezetek is. A javas-

lat súlyos pénzbírságot állapít meg a szabálytalanságok megismétlésére.

A parlament a sok tekintetben sérelmes rendeletet nagy viták közepén tárgyalja és a magyar képviselők a törvénytervezet elleni rendelkezése ellen tiltakozásukat jelentették be.

PIAC

Piaci árak Kolozsváron.

Gabonaárak: buza 340—360, kukorica 220, árpa 320—340, zab 330 lej mázsánként.

Állatárak: választott malma 200—300 lej, 5 hónapos sült malma 600—800 lej darabonként. Fehér disznó kilónként élősúlyban 21—26 lej minőség szerint. Fehér rány párja 300—500 lej.

Zöldségárak: murok 3, hagyma 4, petrezselyem 7, fokhagyma 15, krumpli 3 lej kilónként. Káposzta fejenként 3 lej.

MULATTATÓ

JÖJJ EL, TAVASZI

*Jöjj el, tavasz, jöjj el,
Napfényes idővel,
Daruval, gólyával,
Keleti szellővel.*

*Jöjj el, tavasz, jöjj el,
Nézz be minden házba!
Várva-vár sok szegény,
Sok didergő árva.*

*Ha sokáig késel,
Jaj, mi lesz belőlük!
Hideg a tél nagyom,
Szánd meg őket, siess!
Nincsen tüzelőjük.*

Pósa Lajos.

Az új harang.

A harangöntő udvarán ott heverték a harangok.

Másnap falusi emberek mentek a harangöntőhöz. Egy közép nagyságu harangot kértek, mert az előbbi leesett a toronyból és összetörtött.

A harangöntő sorra mutogatta a harangjait, és egy pálcikával kongatta az oldalukat. Valamennyinek szép volt a hangja és izgatottan várták, hogy melyiköket itélik alkalmasnak abba a toronyba.

A falusiaknak sok harang tetszett volna, de mivelhogy a József nevű harang volt a legolcsóbb, azt választották.

Hazavitték, szép hosszú kötelet fűztek a fejére és felhúzták a toronyba.

Szép nyári reggel volt, mikor az ottani harangok közé megérkezett.

— Isten hozott, Isten hozott! — zengte mély halk hangon az öreg harang.

— Régen várunk, régen várunk! — mondotta szaporán a kicsi.

Az új harang hideg méltósággal felelt ezekre az üdvözlésekre. Elfoglalta a helyét középen és megjegyezte, hogy a falusi levegő jobb, mint a városi.

Lenn a templomban megszólal az orgona, a sipokból gyönyörű énekek jöttek elő, a templomban fel és alá lengedezve dicsérik az Istent. A két régi harang remegett a meghatottságtól.

Az új harang az ablakon át a mezőséget nézte.

— Mit jelent? — kérdezi az új harang.

A kis harang felelet helyett messzemenő zokogást kezdett:

— Istenem, halott van?

Halott van a faluban!

Siratja a kis harang.

Giling-galang, giling-galang.

Ezt elmondta százszor is, míg végre fáradtan állott meg és csendes zengéssel szólott:

— Szegény Sári néni, bizonyosan ő halt meg, már két hete nem látom a toronyból, hogy a templomba jött volna.

A nap besütött a toronyba. A sugarakon egy méh is beszállott és körüldönögte a harangokat. Elmondta nekik, hogy csakugyan Sári néni halt meg, az egész falu odajár siratni.

A harangok elszomorodtak. Csak az új harang maradt hidegen.

— Bánom is én, — szólott, — ha az egész világ meghal is.

Akkor megrándult az öreg harang kötele.

— Mit jelent ez? — kérdezte az új harang.

Az öreg harang felelet helyett mélyen bugó hangon kezdte énekelni:

Bim-bam!

Dél van!

Hálálkodjunk!

Imádkozzunk,

Van kenyérünk,

Eledelünk.

Van! Van!

Bim-bam!

Dél van!

Az öreg harang érzéssel és méltósággal zugta el sokszor ezt az éneket. Azután megrándult az új harang kötele is egyszerre a másik kettőével.

— Mit jelent ez? — kérdezte ijedten az új harang.

A másik kettő felelet helyett zokogó zengéssel kezdte siratni a megboldogult Sári néni. Az új harang egy hangot sem szólott.

Mikor a két régi harang elvégezte a sirást, kinyílott a harangház ajtaja és belépett a harangozó.

— Hát te miért nem siratod a halottat? — kérdezte az új harangtól.

— Mi közöm veled! — felelte ez.

A harangozó a harang alá tekintett. Csupán dalkozva csapta össze a kezét:

— Ennek a harangnak nincsen szive!

A fejét csóváltatva, sietett a lépcsőn lefelé és így mormogott:

— Vissza kell menni a városba a harangöntőhöz. Elfelejték a szívet elhozni!

Másnap megérkezett a harang szive. Beleakasztották egy láncra a mellébe és mikor az istentisztelet órája elérkezett, meg-rántották a kötelet.

Az új harang kétszer-háromszor meghimbálódzott a levegőben, azután ezüstcsen-gesű szép tiszta hangon kezdte énekelni:

<i>Giling-galang....</i>	<i>Leborulva,</i>
<i>Giling-galang ...</i>	<i>Porból nézve</i>
<i>A jó lélek</i>	<i>Fel az égre</i>
<i>Fehér galamb!</i>	<i>Fel az urra.</i>
<i>Gyertek, gyertek!</i>	<i>Giling-galang ...</i>
<i>A templomba,</i>	<i>Giling-galang ...</i>
<i>Térdre hullva,</i>	<i>Égbe szálló.</i>
<i>Térdre hullva,</i>	<i>Fehér galamb.</i>

A falusiak kiállottak az utcára és udvarokra, úgy hallgatták az új harang énekét. Némelyik ember a kalapját is levette.

Az új harang pedig az áhitattól és érzés-től reszketve, a napsugárban csillogva énekelte tovább a templomba hívó szózatot, miközben fel és alá himbálódzott a toronyban, ki-kitekintve a toronyablakon a falura és a

messzeségbe. Még a távoli halmokon is lát az embereket, hogyan állanak meg és fordulnak vissza az ő hívó szózatára a templom felé.

— Ez szép, — szólt aztán elérzékenyen a másik haranghoz. — Hogyan jönnek emberek a harang szavára a templomba.

Délután, mikor Sári nénit temették, ő hangja is siratta. Olyan szép volt a harang egybehangzó éneke, hogy az emberek és asszonyok a szemükhöz emelték a zsebkönyveket és így szólottak:

— Sohasem hallottunk három harangszobben szólni!

Az új harang ettől fogva, mintha szíve szállott volna a szívével a testébe, mintha iránt érdeklődött. Az orgonahangoktól áhitattal és boldogan remegett, szívesen örömmel hirdette a reggelt, delet és estejjel pedig a toronyablakán át vigyázva ködött: nincs-e tűz valahol, hogy idejekor-megkongathassa a veszedelmet.

Néhány nap múlva, mikor a szél meglátogatta a harangokat, és kedveskedve szót fogott híreket más tornyok harangjairól, az új harangot is meglátta.

— Nini, a szív nélkül való harang! Hogyan kerülsz te ide?

A harang boldog zengéssel felelt:

— Van már szívem, van, és most tudok csak, milyen boldogtalan az, aki nem tud segíteni, sem örülni.

Gárdonyi Géza

Apróságok * Adomák

Kakaskukorékolás a rádióban.

Egyik hollandiai rádió leadó állomás hangfelvevő szobájának ablaka véletlenül nyitva maradt. Reggel, mikor a műsor megkezdése előtt a leadógépet működtetni kezdték, a nyitott ablakon keresztül behallszott az udvarról a kakaskukorékolás és tyúkkotkodácsolás. A különös hangversenynek nem várt hatása volt — az egyik keletázsiai hollandi gyarmaton. Mert amikor a

gyarmaton élő egyik rádióhallgató hangszórójában felhangzott a kakaskukorékolás, a közelben lépdelő kakas harsány választ bocsátott ki a torkán. Kétségtelenül azt hitte a derék ázsiai kakas, hogy társa szólogatja, hogyan is sejtette volna, hogy az a másik kakas a föld tulsó felén kukorékol. Ez a gyarmati kakas volt az első a világ kakasai közül, amelyik megkísérelte, hogy nemzetközi rádióérintkezést teremtsen a kakasok nemzetközi érzéseinek kimélyítésére.

Hogyan kell az orvosságot bevenni?

Korán reggel betoppan az orvos szobájába Gazi cigány s kacsaserveresen rákezd:

— Jaj! édes, árányos doktor úr, olyan rosszul vagyok. Mindjárt meghalok. Csókolom a kezit-lábát, segítsen rajtam!

— No, no, csak ne lármarozz! — mondta az orvos és megvizsgálta a cigányt, azután recipét kinyitott neki. Nesze, vidd el ezt a pakkába. Ott majd porokat kapsz. Végy be vizben minden két órában egyet.

Délután sétaképpen elmegy az orvos a cigányputriba, hogy a beteget meglátogassa. Amint a patak partján balad, észreveszi vízben Gazsit.

— Hát te mit csinálsz? — kiált rá.

— Bevesem a porokat — szólit amaz fogát vacogtatva, didegelve.

— De hát mi jutott eszedbe, miért mentél a vízbe?

— Hát csupán ázsért, mert a doktor úr úgy parancsolta, hogy a porokat vízben vegyem be.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy az akadémistáknak a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácslevegélhez mellékeljenek 20 lejt, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Lesóványodott, erőtlen, vérszegény tüdőbajos betegek részére áldás a *Grasin* erőtápszer. Lapunk hátlapján levő hirdetésünkre felhívjuk figyelmét.

R. K. E. T. A papi és kántori földek adóját és közköltségeit az egyházközség tartozik fizetni, mert a pap és a kántor a földeket fizetés fejében kapják és a díjleveleik kötelezik az egyházközségeket a földek adójának fizetésére és az épületek karbantartására.

S. I. Barót. Kérdésére tanácsadó rovatunkban nem lehet válaszolni, mert a dolognak rendkívül sok fontos mellékága van. Rendelje meg Cs. Lászlár Lászlónak, lapunk kiadásában megjelent mezőgazdasági útmutatójának I. és II. részét, ára 38 lejt, és a portó. Abban kérdésére kimerítő tájékoztatást talál.

K. E. Ha bár nem egészen világos leírása, mégis úgy találjuk, hogy eljárása nem jogos. Ha a haszonélvezet az özvegyé, ugyanakkor életében nem szabad az állagot bántani és ha a hagyatéknak haszonélvezettel terhelten lett átadva jogerősen a bíróságtól, most nem lehet vitatni a jogosságát.

J. S. Máramaros-sziget. Kérdésére a következőket válaszoljuk: Nem hisszük, hogy Máramaros-sziget határában eredményesen lehetne szőlőtermeléssel foglalkozni. Ha azonban mégis meg akarja próbálni, kísérletképpen a következő fajtákat ajánljuk. Ezek mind korán érő, csemegefajták. Piros és fehér sasza, Muscat Ottonel. Mint legkorábbi csemege-szőlőt, amelyik melegebb vidékeken már augusztusban érik, ajánljuk a *Csaba gyöngyét*. Lugasszőlőnek az Izabella és Delavaren kívül, amelyek ugyan nem nemes szőlők, bármilyen kereskedelmi kertészetben kapható lugasszőlő fajtával megpróbálkozhatik. Semmiesetre se ültessen európai, hanem amerikai ripariába oltott vesszőket. A művelésére nézve az erdélyi karikást ajánlhatjuk. Egyéb kérdésére nézve a küldött levélben választ kap. Figyelmeztetjük, csak kicsiben kezdje meg kísérletezéseit, mert a szőlőtelepítés sokba kerül és könnyen ráfizethet, ha nem válik be!

H. A. Kézdészászfalu. Felszántott rétjeik ügyében a következőket válaszoljuk: A terep pontos ismerete nélkül nehéz dolog határozottan nyilatkoznunk az ügyben. Ugy hisszük azonban, legcélravezetőbb volna, hogyha a kérdéses területet *lucernával* vetnék be. A lucernát leghelyesebb lesz árpa védőnövényvel elvetni, a zab is megfelel, ha nem vetik túl sűrűn. Feltevésünk az, hogy a kérdéses területen, mire a lucernás kiritkult, a természetes füvek maguktól el fognak szaporodni. Könnyen lehet a hasznos fűfélék elszaporodását úgy is biztosítani, hogy mikor a lucernás ritkulni kezd, ami csak évek mulva következik be, tavasszal réti fűmagkeverékkel vetik felül. Hiszük, hogy ilyen módon feltört rétterületeiket legkönnyebben és leghasznosabban alakíthatják át újból természetes kaszálóvá.

Többeknek. Több olvasónk kérdést intézett hozzánk, vajjon a *gyöngyajaktea* mikor lesz kapható? Erre nézve értesítjük az illetőket, hogy *dr. Nagy Árpád* gyógyszerész külföldről hozatta ezt teát és ő nála (Cluj-Kolozsvár, Cal. Motilor (v. Monostori-ut) 38) most már kapható. Nem kell tehát tavaszig várni, hogy ezt a teakurát megkezdhessék.

Egészségügyi. A lakás, mely 3 évig tuberkulotikus fertőzésnek volt kitéve, de amely 2 év óta ennek nincs már kitéve, csak abban az esetben mondható fertőzésmentesnek, ha meg voltak mind-ama lehetőségek, melyek a lakást fertőtleníthetik. Ilyen lehetőség pl. a napfény behatása. Nagy melegben a napfény tartós behatására ugyanis a baktériumok elpusztulhatnak. A napfény hatása azonban mélyre nem terjedvén, pl. a szoba deszkapadló közötti rések mélyére, egymagában nem ad teljes biztonságot a lakás teljes fertőzésmentességére. Ha annak idején elmulasztották a lakást fertőtleníteni baktériumölő oldatokkal, úgy ezt pótolni kell. Nagyon sokféle ily szer van. A *sublimat* (1 gr. 1 literre) alkalmas a szoba falainak, padlójának (és butoroknak) fertőtlenítésére, ugyancsak a *cresolmész* (=50% mészhydrát és 50% nyers cresol) 5%-os oldata, mely nem oly mérgező, mint a carbolsav és hatásában ugyanaz. Aztán a *lysol* (melyet kiterjedten használnak carboll helyett, kapható tablettákban is), a *formalin* (=formaldehidnek kb. 40%-os vizes oldata) (1%-os oldatban az 5%-os carbolsav helyett alkalmazható). És így tovább. A felemlített fertőtlenítőszerek bármelyike jó eredményt ad. A padlót ezek valamelyikével kell felsurolni, a falakat lemosni. Az eljárásnál óvatosság szükséges, tekintettel arra, hogy akár egyik, akár másik mégis csak mérgező.

Dr. G. E.

T. J. Ielkész. 1. Kolozsmegyében a 14%-ot iskola fenntartásra a községek rendszeren fizetik. Birói döntések ez irányban teljesen ismeretlenek. 2. Ugy szintén ismeretlen azon intézkedés is, mely szerint a felekezeti iskolát fenntartó egyház tagjai nem kötelezhetők állami iskolai építések költ-

segeinek hozzájárulásához. A közigazgatási törvény 104. szakaszának 1-ső pontja értelmében a községi tanács határoz az iskola építési, javítási és fenntartási ügyekben.

P. E. Ha nem jelentette be a pénzügyigazgatóságnál, vagy az adóhivatalnál azt, hogy az ipar-engedélyéről lemond, úgy az adót nem lehet töröltetni.

N. F. Nem tudjuk elképzelni, hogy milyen alapon alkalmazzák a bírságot akkor, amikor a leltárban felvettek mindent, ami az örökösödés tárgyát képezi. Ha mégis megtennék, hozzák be a büntetési jegyzőkönyvet és a jogtanácsosunk eljár ez ügyben, ha bennünket felkeresnek.

M. K. Ha elmulasztotta az állampolgári jelentkezést, úgy várnia kell, amíg az új állampolgársági törvényt megszavazzák és akkor kell jelentkeznie. Az új törvény már régen esedékes és talán a tavaszi parlamenti munkában sorra kerül.

K. I. A pénztárnok kötelességei: 1. Községi költségvetésben előirányzott betéteket beszedi, esetleges akadályokat azonnal közli a községi bíróval és jegyzővel. 2. Kifizeti a költségvetésben előirányzott kiadásokat és pedig csak a bíró és jegyző által kibocsátott utalvány alapján, amelyhez felbélyegzett nyugták, számlák, szerződések, jegyzőkönyvek stb. csatolandók. A fizetéseknek az ugynevezett „stat de platá” csatolandó. Minden nyugta az állandó választmány által láttamozandó kell legyen (Receptionare). 3. Mielőtt kifizetést eszközöl, meggyőződik arról, hogy vajjon van-e a kiutalandó fizetésnek költségvetési előirányzata, ha nincsen vagy ha nincsen a pénztárban erre a célra befolyt pénze, a kifizetést megtagadhatja. Ha az utalványt kifizette reá üti a bélyegzőt „achitat” és reá teszi a dátumot és aláírja az utalványnak valamely alkalmas helyén. 4. A községi pénztárnok 3000 lej erejéig köteles állami adót behajtani és a beszedett összeget azonnal az állami pénzbeszedőnek, adóhivatalnokoknak befizetni. 5. A beszedett összegekről azonnal nyugtát kell adnia. A nyugtát (Chitanta) minden nap össze kell adni és a má-

sik oldalra átvinni. A befolyt összegeket a pénztári naplóban minden nap naplózandók, ellenkező esetben sikkasztásért felelősségre vonhatják. A vásártereken beszedett taxákat külön nyugtán (chitanta) kell szedni. Ezeket szintén minden nap össze kell adni és áthozni és minden héten egyszer a nagy nyugtakönyvbe bevezetni és lenaplózní. 6. A pénztár kulcsáról a törvény nem rendelkezik. Ezen kulcs egyikét rendszeren a bíró, a másikat a pénztáros őrzi. 7. A községi pénztáros a közgyűléseken nem vesz részt csak akkor, ha a községi tanács vagy az állandó választmány tanácsodóképpen erre a célra külön meghívja.

B. I. 1. A birtokosság határozata nem helyes s éppen ezért felebbezze meg. Különben folytassa a munkáját, abban nem zavarhatja meg senki. 2. A bank az Ön megkérdezése nélkül nem engedheti ki a váltókötelezettségből az Önnel együtt aláíró ügyvédet. A feleségét nem szabad rábírní arra, hogy az Ön nevét aláírja a váltóra, mivel az büntetendő cselekmény.

Z. J. Nagyon rosszul tette, hogy hét évig, még az apa életében nem intézte el a bekebelezésének a sorát. Most tényleg nehéz lesz. Nem írja, hogy mi történt a 3000 koronával, hova lett befizetve. Ha tényleg az ügyvéd hanyagsága folytán fogja a pert elveszíteni, úgy kártérítéssel kell élnie és még a perben tanuképpen ki kell hallgattatnia a másik ügyvédet, aki tud az ügyről.

V. F. Ha a házat eladta, jogosan követelheti a hátrálékos vételárát, ha azonban az illető vagyon-talan, ajánlatos a kiegyezés, mert a perköltség sokra megy.

A Keleti Ujság társasutaz a budapesti Mezőgazdasági Kiállításra.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év március hó 25. napjain rendezi Budapest immár 40-ik ízben az évenként szokásos tavaszi Országos Mezőgazdasági Kiállítást és Vásárt, amelynek különböző csoportjait kiegészítve, a mezőgazdaság minden ágát felölelik. — A kiállítás legfontosabb csoportjai idén is a tenyészállattartás és vásár lesz, amelynek keretében a bejelentések szerint mintegy 200 ló, 760 szarvasmarha, juh, 1200 sertés és több mint 1000 baromfi kerül bemutatásra a kiválóbb magyar tenyészetek kiállítására. A kiállítás többi csoportjai, amelyekből a vetőmag és termékgazdasági, kísérletügyi, tudományos és szakoktatásügyi, házi ipari és élelmiszeripari, borászati és szőlészeti, halászati, nemkülönben a különböző agrárszervezetek egyesületek, szövetségei kiállításai csoportjait, valamint ezekhez csatlakozó nagyszabású mezőgazdasági gép- és eszközkiállítást emeljük ki, ugyancsak gazdag és tanulságos anyag fognak bemutatni.

A kiállítás vásárral is kapcsolatos, tehát annak összes csoportjából, a tenyészállatokból, vetőmagyaktól, terményekből és gépek ogyaránt való vásárlás is lehetséges, ily módon a kiállítás egyúttal kitünő lehetőség a legkiválóbb tenyészállatok, terménymagvak, gépek, stb. nagy választékából való kényelmes beszerzésére, s a legnevesebb magyar tenyésztőkkel, termelőkkel, valamint a mezőgazdasági gépiparprezentánsaival való összehangolt és üzleti kapcsolatok felállítására.

A kiállítás alkalmából idegen külföldi látogatók 50 százalékos vasuti és 66 százalékos vízumi kedvezményben részesülnek.

Keleti Ujság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

Szerkesztői üzenetek

Előző számunkban közöltük már, hogy naptár készletünk még tart s azon előfizetőinknek, akik legkésőbb március végéig beküldik hátrálékukat, a naptárt elküldjük. Ezen felhívásunkra már sokan beküldték hátrálékukat s ezeknek a naptárt azonnal el is küldtük. Ismételen felszólítjuk tehát a többi hátrálékosokat, hogy a tartozásaikat mielőbb küldjék be, mert nagy kiadásaink miatt nem áll módunkban a hátrálékosoknak is küldeni lapunkat s bármennyire is sajnáljuk minden egyes előfizetőnk elvesztését, de csak a rendben levők részére küldhetjük tovább is lapunkat.

P. M. Temesvár, M. I. M-né Küllöndombó, Sz. J. Cíkó, B. P. Krasznacégény, A. M. Torja, K. Zs. Magyardellő, Fr. M. Alvinc, S. J. Barót, R. J. Kovászi, P. S. Csikszereda, E. D. L. Bodos, K. I. Satalja, A. B. Belényes, F. J. Érzshályfalva, B. S. Gyergyószentmiklós, B. A. Alsócsernáton.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért felkes és önzellen támogatóikért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Sz. K. Érsemjén. Kérésüket most nem tudjuk teljesíteni, esetleg azonban néhány hónap múlva visszatérünk a dolgra.

O. L. Azt hisszük, eléggé megkapták a leckét, talán észretértek. Cikkét — szíves engedelmével — szükség esetére itt tartjuk.

Sz. J. J-é. Szíveskedjék pontosan megírni, hogy ifj. G. J. J-é hol lakik, mert a megrendelő lapon nem írta meg s így addig nem tudjuk a lapot megindítani.

Cz. I. Szkrind. Örülünk, hogy a merényletnek nem esett áldozatul. A büns mindenestre el fogja venni méltó büntetését. Fenyegéseitől ne féljen, majd lecsillapodik a börtönben! Lapunk hír rovatában nem közölhető, mert nem közérdekű dolog.

B. L. Az Orbán Balázs-főle könyv a „Székelyföldi kutatásokról” teljesen kifogyott s legfeljebb antikváriumban vagy pedig hir-

detés útján magánosoktól szerezhető be. Szó van egy újabb kiadásáról s ha a könyv ismét megjelenik, azt lapunkban közölni fogjuk.

S. D. A választ 9. sz. lapunkban S. J. név alatt már megadtuk, a Tanácsadó rovatban.

B. P. Csikszentdomokos. A naptárt másodszor is elküldtük.

Gy. A-né Csiksekefalva. Sorsjegye az eddigi huzásokon nem nyert. Március végén szíveskedjék ismét érdeklődni a többi huzások eredménye iránt.

K. L. és D. Gy. Karánsebes. A Valló-Török: Méhtenyésztés vezérfonala című könyv ára 30 lej. Ha utánvétellel küldjük nagyon sokba kerül mert a portó s utánvételi költség külön 20 lej. Tehát előnyösebb, ha előre beküld 30 és 3 lej portóköltséget, összesen 33 lejt postautalványon s akkor a könyvet minden külön költség nélkül küldjük el.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: H. D. Homoródszentpál 175, N. St. Berestyé 200, Fl. J. Királydaróc 90, O. S. Horvátpeténye 175, N.J-né Zalatna 175, V. N. J. Magyarózd 175, F. Gy. Perorszény 170, B. L. Fugyivásárhely 170, K. S. Esztelek 170, E. G. Nyujtód 175, M. K. Felsőcsernáton 175, B. J. Kilyén 175, F. A. Kézdimartonos 170, Sz. M. Szibony 175, B. L. Kilyénfalva 175, gyon 175, B. L. Kilyénfalva 175, Á. I. Lázárfalva 175, V. M. Görögényszentimre 100, Sz. Zs. Szentgerice 175, K. A. Erdőd 200 (r. 1930. dec. 31-ig), E. G. Sepsibesenye 170 (r. 1931 dec. 31-ig), L. K. Futásfalva 175 (r. 1930 dec 31-ig), B. S. Ditró 170 (r. 1932 márc. 1-ig), G. J. Buzásbesenyő 393 (r. 1931 ápr. 1ig), V. J. Marosludas 340 (r. 1930 dec. 31-ig), A. K. Sztanecsfalva 175, F. P. Görögényüvegesür 175 (r. 1930 dec 31-ig), B. I. várhegyi Magyarpéterlaka 175, id. A. F. Mezőfele 170, A. Gy. Zágon 170 (r. 1931 dec. 31-ig), M. G. Futásfalva 170, B. M. Kissolymos 175, K. I. Érkeserü 170 (r. 1930 dec. 31-ig), A. M. Halmi 175, V. J-né Erdőd 170, M. J. Magyarpéterlaka 175, M. Gy. veres Körösfő 175, ifj. B. F. Ördögkút 345, B. D. Szilágnagyfalva 170, Cs. I. Szatmár 175 lej.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Eladó fajtisza, törzskönyvezett Rhode Island, Red, Leghorn, Chaki Campbell és indiai futó tenyésztőjás. 1 darab 15 lej. Ugyanezen fajtából eladó tenyésztőzsek. Técsy baromfitelep Targu-Lăposului-Magyarlăpos, jud. Somes.

Eladó 1 drb. 930 mm-es MÁV, gyártmányu 2 éves golyóscsapágyas eséplőgép MÁV. benzinmotorral, vagy használt Fordson traktorral, kedvező feltételek mellett. Cim: „*Industria-Economia*” rt. Timisoara-Temesvár.

Szőlőkezelő, ki a szőlészet, borászat és mezőgazdaság terén nagy gyakorlattal és kitűnő működési bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Szíves megkeresések: S. Gy. Pankota 460, Arad megye címre küldendők.

Gazdasszony, perfekt főzőnő, egészséges, szorgalmas, falusi háztartásban jártas, küldje bizonyítványait Lázár Lászlónéhoz, Ili-Marosillye, jud. Hunedoara.

Virágmagvak, veteménymagvak, virággumók, bokorrózsák, futórózsák, diszcserjék, ujdonságok jutányosan. Arjegyzék díjtalan. Gáspár műkertész, Hoghiz-Olthéviz, jud. Tárnavamare.

Falusi nőt, vagy leányt keresek, aki háztartásomban mindenestel legyen. Levélbeni megegyezés után az állás elfoglalható. Róm. kath. plebánia, Copsa-Mică-Kiskapus, jud. Tárnavamare.

Eladó 20 hold fekete homokos föld, épülettel, holdanként 8.000 lejért. 1200 □ ölével számítva. Cim: özv. Turi Jánosné Silindru-Érsclénd, Bihar m.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

MEGHÍVÓ

A „TRANSSYLVANIA“ BANK RÉSZV.-TÁRS. KOLOZSVÁR

Rózsa-ucca I. sz. alatti intézeti székházában 1931. évi március hó 15-én vasárnap, délelőtt 11 órakor tartandó

59. (egyesülés utáni 3.) ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRŐL

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1930. üzletéről és a zárószámadások előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentése az 1930. évi zárószámadásokról.
3. Határozathozatal az előterjesztett zárószámadások elfogadása és a felmentvények megadása tárgyában.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat elfogadása tárgyában.
5. Az igazgatóság kiegészítése két taggal.

Kolozsvárt, 1931. évi március hó 2-án.

Az Igazgatóság

Az alapszabályok 12. §-a: „Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, kötelesek részvényeiket legalább 5 nappal a közgyűlés határidője előtt a még nem esedékes szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál, vagy a közgyűlést meghívóban e célra esetleg más helyen letenni. Az ennek megtörténtéről szóló tanúsítvány a közgyűlésen igazolásul szolgál.

Minden egyes leteit 1000 — Lei névértékű részvény 10 szavazatra, minden egyes leteit 100 — Lei névértékű részvény 1 szavazat gyakorolhat.

Az igazgatóság által megállapított letéti helyek: Kolozsvárt Rózsa-ucca I. szám alatti levő főpénztárunk, továbbá gyulafehérvári, csíkszeredai, kézdívási, tordai, gyergyószentmiklósi, marosújvári, csíkszentmártoni, maroshevízi és mócsi fiókjaink pénztára.

Vagyon Teljesítés

Mérleg-számla 1930 december 31.

	Lei	b	Lei	b		Lei	b	Lei
Rendelkezésre álló vagyon:					Saját tőkék:			
Készpénz	9,036.871	—			Részvénytőke	20,000.000	—	
Bankoknál rendelkezésre álló tőkék	7,484.694	—	16,521.565	—	Tartalék alap	3,780.721	—	
Realizálható vagyon:					Nyugdíj alap	2,410.988	—	
Értékpapír	324.395	—			Kétes követelések tartaléka	3,143.978	—	29,335.685
Nyugdíjalap értékpapír	699.074	—			Idegen tőkék:			
Váltó	177,110.266	—	231,687.880	—	Betét	216,967.294	—	
Adások	53,554.145	—			Hitelezők	6,671.027	—	
Lekötött vagyon:					Fel nem vett osztalékok	137.542	—	223,775.833
Intézeti székház, gyulafehérvári ingatlan, szálloda berendezéssel, ditrói, csíkszeredai és kézdívási ingatlanok berendezéssel			9,711.789	—	Átmenő kamatok:			2,411.387
Átmenő tételek:			1,964.268	—	Szavatossági hitelezők:			5,566.872
Szavatossági adások:			5,566.872	—	Tiszta nyereség:			4,362.567
			265,452.374	—				
								265,452.374

Veszteség Nyereség

Veszteség- és nyereség számla 1930 december 31.

	Lei	b	Lei	b		Lei	b	Lei
Kamattehék			27,253.463	—	Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek			43,828.283
Személyi, dologi kiadások, adók			10,750.681	—				
Leírások			134.784	—				
Kétes követelésekre tartalékolva			1,326.788	—				
Tiszta nyereség:								
1930. évi nyereség	5,689.355	—	4,362.567	—				
kétes köv.-re tartalékolva	1,326.788	—						
			43,828.283	—				43,828.283

Cluj-Kolozsvár, 1930. évi december hó 31-én.

Pletkovich József
Gyrv. igazgató-könyvtáros

A „Transsylvania“ Bank Részvénytársaság Igazgatósága:

László Endre s. k. Szász István s. k. Balázs Ferenc s. k. Dr. Balázs András s. k. Dr. Ötvös Lajos s. k.
vezérigazgató társelnök. elnök. társelnök.

Benke Béla s. k. Dr. Gabányi Imre s. k. Dr. Inczedy-Joksmán Ödön s. k. Tóth Balázs s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

A „Transsylvania“ Bank Részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Dr. Gaál Alajos s. k. Dr. Borosa György s. k. Dr. Vókás Lajos s. k. Dr. Mohályi Gábor s. k.
elnök.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Julia-Gyulafehérvár, Târgu-Murás-Marosvásárhely, Oredea—Nagyvárad és Timișoara—Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:

Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely-megyei Tak.-pénztár Odorheiu Székelyudvarhely és Cristur—Székelykeresztúr, Szászrégen-vidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyhungyad és Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla—Sz.-ujvár.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végezz. Aruraktárai a vasut mellett.

AMBROSI, FISCHER & CO AIUD — NAGYENYED

Elsősztályú **alanyveszőket**, Berlandieri X Riparia, Riparia portalis és Riparia X Rupestris, adunk el mélyen leszállított áron. Szőlőoltványokat is szállítunk előnyös árak mellett. —

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Vetőmagvak

gazdasági magvak
konyhakerti magvak
virág magvak
here magvak
takarmányrépa magvak
legmegbízhatóbb minőségben

szőlő, gyümölcs és állatvédelmi anyagok, mindennemű gazdasági cikkek

MEZŐGAZDÁK Kereskedelmi Részv.-Társ.

Alapítotott az 1900. évben **ARAD** Alapítotott az 1903. évben

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Szőlőbirtokosok!

Mielőtt szőlőoltvány szükségletüket beszereznék, kérjék előbb szőlőoltvány és más szőlővesszőkről szóló értesítőmet, mely kimerítő utbaigazítást ad a mai örökítésre, ugyintén a hiányok pótlására. Annál inkább kérje mielőbb, mivel bárkinek ingyen és bérmentve küldi azt meg

Hajdu István

puritán szőlőgazdaság
és szőlőoltványtelepe

Diosig-Bihardiószeg jud. Bihar

Szabadalmi törvény

megjeleni magyar nyelven kapcsolatban a nemzetközi egyezményrel és sok hasznos tudnivalókkal. **Ára előre fizelve 50 lei, utánvétellel 65 lei.**

VASS A. szabadalmi ügyvivő
Cluj-Kolozsvár, Str. Drăgălina 122.
(volt Fellegvári-út)

Könyvkereskedésekben is kapható!

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fióktintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Béthlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fióktintézete. —

Saját tőkéi:

60,000,000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Rel. Theol.)

Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat. Váltókölcsönöket folyósít.

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fióktintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Elfogad betéteket, leszámított váltókat és bárhova teljesít átutalásokat, meghitelezéseket.

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Kiadóhivatal:
Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pop
(v. Brassai-utca) 5 sz.

A nagybőjli kegyelmi szent időben az alábbi elmélkedő és imádságos könyveket ajánljuk:

Hevenes-Huszár: Elmélkedések a nagybőjli minden napjára vászonkötésben — 50 —
Czumbel: A kereszti útján — 96 —
Haiczl: Szent József imakönyv (imádságok márc. hónapra) — 100 —
Új lelki manna imádságoskönyv — 136 —
Kis Jézus imádsága (gyermek imakönyv) — 25 —

A pénz előzetes beküldésére portómentesen szállítja a

MINERVA

Cluj-Kolozsvár,

Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 1
Utánvételi portó 20 lei.

Lesoványodott, erőltet-
vérszegény, tüdőbeteg
betegek részére áldás!

„GRASIN“

erőtápszer. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembeütő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárakban
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy doboz 120 lei Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvéttel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

VEGYE TUDOMÁSUL, hogy március 15-én **100.000**
lei, március 25-én **200.000** lei és **április 1-én 1 millió**
lei **ínyeremény készpénzben** kerül kisorsolásra a
kolozsvári **Menő Egyesületi** sorsjegyek húzási napjain.

Ha szereti családját és félti jövőjét, akkor sietve rendelje meg a
Sorsjegyirodában Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului (Unió-u.) 16. szám
szerencsés sorsjegyet, mert különben elszalasztja szerencsését, pedig mil-
liomos is lehet. — Ha 117. — lelt postán beküldi, a Sorsjegyiroda azonnal
ajánlott levélben fogja elküldeni a sorsjegyet.

Nyereményeket garantálja és fizeti Banca Albina Cluj-Kolozsvár

Modern méhészeti eszközök
műlep, valódi méhviaszból pely-
sodrony anyarács legolcsóbban
beszerezhető

OZIERZON-méhészet, Oradea—Magyarország

Előnyös fajbaromfi és gyümölcsoltvány ajánlatok
Sándor Béla aitonai gazdaságából:

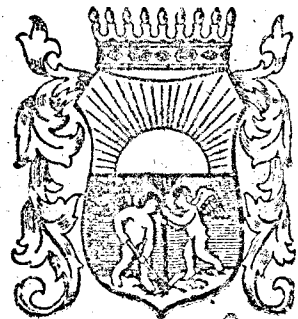
Fajbaromfi **Vörös Izlandi** (Rhode Izland red), fehér **Leghorn**
fajtájú **darabja 15 lej.** Lapunk után történt megrendeléseknél leg-
alább **60 db.-nál (egy doboz) egy tojás 10 lej.** — **Khaki**
Campbell kacsá keltető tojás **db.-ként 20 lej.**

Gyümölcsoltványok és pedig: Jonathán, angol aranyparmen,
Ananász renett, muskotály renett, batul, ponyik, Adamsparmen, Bellefleur,
fehér Kalvill **darabonként 35 lej.** A „Magyar Nép” után **legalább**
20 oltvány rendelésnél **darabja 30 lej.**

A megrendelések az alábbi címre küldendők:

Sándor Béla Cluj-Kolozsvár,
Str. Iuliu Maniu (Szentegyház-u.) 32, vagy lapunk kiadóhivatalához.

Az árak mindenütt ab Kolozsvár értendők s a vidéki rendeléseknél
az árakhoz hozzászámítódik a portó s csomagolási költség is. A Kolozs-
várt átvett áruknál semmiféle külön költség nincsen.

Gyümölcsfaoltványok

diszfák, diszcserjék, rózsák, szőlő-
oltványok, amerikai alanyvesszők
legutányosabb beszerzési forrás
gróf Bethlen László faiskolás
és szőlőoltványtelepénél Reteag-
Reteg, jud. Someș.

Gazdatársak! OLCSÓBB LETT A SZUPERFOSZFÁTI Gazdatársak

Tavaszi vetésekhez 16—18%-os vízben és citrátban oldható foszforsavtartalmu
SZUPERFOSZFÁTOT ajánlunk.

Könnyen oldhatóságánál fogva a legalkalmasabb trágya fejtrágyázáshoz is!

A kálihiány pótlására használjunk 40%-os káliósót!

Tanácsot, útbaigazítást, felvilágosító iratokat ingyen készséggel ad:

a „**Mărășești**“ **R.-T.** { Bucuresti, I. Cal. Victoriei 29.
Brasov-Brassó, Strada Gareii 70.
Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Jancu (Petőfi-u.)

Végül a „**MAGYAR NÉP**” kiadóhivatala, a mezőgazdasági kamarák,
a gazdakörök és a vidéki képviseltek.